

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Gfv.VII.30.276/2014/7.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Bihari Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd által képviselt felperesnek a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Ádám Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Szegedi Járásbíróságon 7.G.40.113/2013. számon indult és a Szegedi Törvényszék 2.Gf.40.033/2014/4. számú jogerős részítéletével befejezett perében a jogerős részítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 110.000 (egyszázötvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 369.000 (háromszázhatvankilencezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes jogelődje 2003. augusztus 1-jén kötött együttműködési megállapodásban meghatalmazta a T A Kft-t, hogy az alperes jogelődje nevében és képviselőjében kölcsön- és lízing, illetve bérleti szerződéseket kössön. E megállapodás 3.5. pontja rögzítette, hogy az autókereskedő képviselőjében kizárólag a kereskedő azon munkavállalói jogosultak eljárni, akiket erre felhatalmaznak. Az együttműködési megállapodás 2. számú mellékletében az erre jogosult személyek között tüntették fel F Gy munkavállalót is.

A felperes ügyvezetője 2006-ban új Ford haszongépjárművet kívánt

vásárolni és ennek finanszírozása érdekében a célra rendszeresített finanszírozási formanyomtatvány került kikötésre. A felperes és az alperes jogelődje között 2006. december 8-án jött létre a 06. számú egyedi kölcsönszerződés. Az okirat tartalma szerint a kölcsön összege 3.690.000 Ft, a törlesztő részletek száma 72 db, a mértékadó devizanem svájci frank. Az összes törlesztő részlet 4.946.472 Ft, THM-ként pedig 10,58 % került rögzítésre. A szerződés az ügyleti kamat mértékét önállóan, %-os mértékben nem tartalmazta. A felperes 2006. december 21-én vette át az autókereskedőtől a szerződéssel érintett gépjárművet. Az átadásátvételi jegyzőkönyv hátoldalán vételi jogot alapító és adásvételi szerződési feltételek szerepeltek. Ezen okirat első oldalát a felperes, illetve F Gy az alperes jogelődjének képviselője is aláírta. Az alperes 2013. április 22-én a perbeli kölcsönszerződést 2013. május 15-ével felmondta és egyidejűleg felszólította a felperest 1.294.464 Ft megfizetésére.

A felperes keresetében a kölcsönszerződés, valamint az azt biztosító vételi jogot alapító és adásvételi szerződések érvénytelenségének megállapítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, a kölcsönszerződéssel összefüggésben, hogy azt nem arra jogosult írta alá az alperes jogelődje nevében, így az nem jött létre, a társaságnak nincs PSzÁF engedélye.

Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés svájci frank devizanemben nem jött létre mivel a kölcsön összege a szerződésben csak magyar forintban került meghatározásra.

Harmadlagosan azért kérte szerződés egésze érvénytelenségének megállapítását, mivel az a teljes hiteldíj mutatóra (THM) vonatkozó jogszabályi előírásokat sérti. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2006. évi CXII. törvény (Hpt.) 210. § (1) és (2) bekezdésére utalással arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés csak THM %-ban kifejezett mértéket tartalmazza, amely magasabb mint a finanszírozási nyomtatványon szereplő kamat, így más költségek megfizetésére is köteles a felperes, amelyek azonban a szerződésben feltüntetésre nem kerültek.

Annak megállapítását kérte, hogy az alperes jogelődjének üzletszabályzatai nem váltak a szerződés részévé, mivel azt az alperes jogelődje az üzletszabályzat XII. fejezetében foglalt rendelkezések ellenére nem küldte meg a felperesnek postai úton.

Álláspontja szerint az egyedi kölcsönszerződés egésze érvénytelen, így ezért a biztosítéskul szolgáló opciós és adásvételi szerződések is érvénytelenek, mivel a mellékkötelezettségek osztják a főkötelezettség sorsát. Ettől függetlenül is e szerződések alaki hibában szenvednek, mivel azokon aláírás nem szerepel.

Eshetőlegesen kérte továbbá az alperes jogelődje üzletszabályzata konkrétan meghatározott egyes pontjai érvénytelenségének megállapítását abban az esetben, ha a bíróság nem találja az egész szerződést érvénytelennek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés, valamint az azt biztosító vételi jogot alapító szerződés és adásvételi szerződés érvénytelen. Kifejtette a kölcsönszerződés a peres felek között érvényesen létrejött, méghozzá CHF deviza nemben, az üzletszabályzat pedig az egyedi kölcsönszerződés részévé vált. Megítélése szerint ugyanakkor sem a kölcsönszerződés, sem az üzletszabályzat nem jelöli meg összegszerűen az ügyleti kamatot, a költségeket és díjakat, ezért az a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközik és így a Ptk. 217. § (1) bekezdése alapján semmis. Mivel az adásvételi szerződés, illetve az opciós szerződés az egyedi szerződés biztosítéka volt, annak érvénytelensége miatt megállapítandó a biztosítékul szolgáló szerződések érvénytelensége is.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a perbeli kölcsönszerződés, valamint a vételi jogot alapító szerződés és az adásvételi szerződés teljes érvénytelenségére vonatkozó kereseti kérelmet elutasította. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A fellebbezés indokaira tekintettel arra hivatkozott: a kölcsönszerződés a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt tartalmi követelményeket maradéktalanul kielégíti. E jogszabályi rendelkezés alapján a hitelintézetekkel szemben nem követelmény a kamatok, költségek, díjak összegszerű, pontos meghatározása, csupán ennek levezethetősége, kiszámíthatósága. A képviselet hiányával kapcsolatos, a kölcsön összegének svájci frankban történő meghatározására vonatkozó, valamint az üzletszabályzat szerződés részévé válásával kapcsolatban a másodfokú bíróság mindenben egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel.

Arra tekintettel, hogy a szerződések teljes érvénytelenségével összefüggésben önálló kereseti kérelmet terjesztett elő a felperes, a másodfokú bíróság a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítéletet hozott és az elsőfokú bíróságot az egyes szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránti kereset tekintetében újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A jogerős részítélet ellen előterjesztett - a tárgyaláson csak egy részében fenntartott - felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a szerződések érvénytelenségének megállapítását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős részítélet a Ptk. 239. § (2) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő, mivel a másodfokú bíróság úgy hozta meg érdemi határozatát, hogy az egyes szerződési feltételek érvénytelenségét nem vizsgálta.

Anyagi jogszabálysértésként a Hpt. 210. § (2) bekezdésére hivatkozott. A Hpt. 210. § (2) bekezdése körében a felperes szerint a másodfokú bíróság nem jelölte meg, hogy mely szerződési pontokból állapíthatók meg a hivatkozott jogszabályi rendelkezésben kötelezően előírt elemek. A másodfokú bíróság a díjakról és költségekről szintén nem állapította meg, hogy azok mely szerződési pontokban találhatók, annak ellenére, hogy azok igazoltan az ellenszolgáltatás részeként felszámításra kerültek.

A felperes szerint a Hpt. 2. számú melléklet III/7. pontja, az alperes üzletszabályzatának IV. fejezet 4. pontja alapján a kamatot százalékos mértékben kellett volna a szerződésben meghatározni.

Végül utalt arra is, hogy az opciós és az adásvételi szerződéssel kapcsolatos azon hivatkozását, amely szerint azok csak aláírás nélküli iratminták, az eljáró bíróságok érdemben nem vizsgálták, mivel azok járulékos jellegére tekintettel állapították meg - eltérően - az érvényességüket.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a jogerős részítélet a felperes által hivatkozott okokból nem jogszabálysértő.

A Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem fenntartott részének keretei között vizsgálta felül és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria rögzíti, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében felülvizsgálatnak az ítélet (ideértve a részítéletet is), valamint - a jelen ügyben nem irányadó kivételektől eltekintve - az ügy érdemében hozott végzésekkel szemben van helye. Ebből következik, hogy felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képezheti a részítélet hatályon kívül helyező rendelkezése, vagyis az, hogy meghatározott kérdések elbírálására a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A részítélet ezen rendelkezése nem az ügy érdemében hozott döntés, így az ellen felülvizsgálatnak nincs helye. A felperes keresete részben az egész szerződés érvénytelenségének megállapítására, ennek hiányában a részleges érvénytelenség megállapítására irányult, így a részítélet meghozatalának a Pp. 213. § (2) bekezdése szerinti feltételei fennálltak, mivel a másodfokú bíróság az egész szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasította.

A felperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a kölcsönszerződés részének tekintette az alperes üzletszabályzatát, annak ellenére, hogy ezzel ellentétes álláspontot fogadott el az elsőfokú bíróság. Nem vitásan az elsőfokú bíróság ítélete 10. oldal 3. bekezdésének utolsó tagmondata félreérthető, de az azt követő bekezdés, illetve az azt

megelőző okfejtés alapján egyértelmű, hogy megítélése szerint az üzletszabályzat a kölcsönszerződés részévé vált. A felperes felülvizsgálati kérelmében ezzel kapcsolatban csak azt adta elő, hogy ezzel a kérdéssel a másodfokú bíróság nem foglalkozott, valamint azt, hogy az elsőfokú bíróság szerint az üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé. A felperes ezen hivatkozása nem megalapozott, mivel az elsőfokú bíróság kifejtette érveit a tekintetben, hogy az üzletszabályzat a szerződés részévé vált, amellyel a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett.

A felülvizsgálati kérelemmel érintett részben az elsőfokú és a másodfokú bíróság álláspontja abban tért el, hogy míg az elsőfokú bíróság szerint a kölcsönszerződés érvénytelen - mert bár a kamat kiszámolható az üzletszabályzat hivatkozott rendelkezései alapján, de az ügyleti kamat összegszerűen nem került feltüntetésre, ahogy a költségek, díjak sem - addig a másodfokú bíróság szerint a Hpt. 210. § (2) bekezdése nem követeli meg a kamatok, költségek, díjak pontos meghatározását, hanem csak azok kiszámíthatóságát.

A Kúria megítélése szerint, ha az induló kamat a szerződés (annak részét képező üzletszabályzat alapján) egyértelműen meghatározható, kiszámítható, akkor a kamatkikötés nem ütközik a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe. A felperes jelen per során, így felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozott arra, hogy a kamat ne lenne egyértelműen kiszámítható, csak azt adta elő, hogy az nem került külön, százalékos formában feltüntetésre. A kamat százalékos mértéke feltüntetésének hiánya a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írtak megsértését nem jelenti.

A Kúria megítélése szerint nem a szerződés érvénytelensége a következménye annak, ha a szerződés, illetve az üzletszabályzat alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy milyen költség, díj terheli a kölcsönvevőt. Ezek pontos meghatározása, a szerződésben való feltüntetésének hiánya esetén a pénzügyi intézmény ilyen követeléseket az adóssal szemben nem érvényesíthet. A jelen pernek a felek közötti elszámolás pedig nem volt tárgya.

A felperes a per során következetesen hivatkozott az opciós és az adásvételi szerződés érvénytelenségére is figyelemmel arra, hogy azok csak iratminták, amelyek a szerződő felek aláírását nem tartalmazzák. Az elsőfokú bíróságnak e kérdéssel - a kölcsönszerződés érvénytelenségét megállapító álláspontjából következően - nem kellett foglalkozni, mivel helyesen mutatott rá: ha a kölcsönszerződés érvénytelen, annak jogi sorsát a szerződést biztosító mellékkötelezettségek is osztják. A felperes fellebbezési ellenkérelmében megismételte, hogy az opciós és az adásvételi szerződések aláírás nélküli iratminták. A másodfokú bíróság a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között eljárva a felperes keresetét elutasította, ugyanakkor a felperes ezen érveléssel kapcsolatos álláspontját nem fejtette ki.

A Kúria az adott tényállás mellett nem látta akadályát annak, hogy a másodfokú bíróság ítéletének érdemben helyes álláspontját az alábbi indokolással egészítse ki. A gépjármű „átadás-átvételi jegyzőkönyv és gépjármű biztosítási adatlap”-ot mind a hitelező alperesi jogelőd, mind az adós felperes, mind a perben nem álló szállító szabályszerűen, két tanú jelenlétében aláírta. Ennek ellenkezőjét a felperes sem állította. Ezen okiratban szerepel, hogy „jelen átadás-átvételi jegyzőkönyv aláírásával az ebben részletesen körülírt gépjárműre az átadás-átvételi jegyzőkönyv hátoldalán levő feltételekkel opciós és adásvételi szerződést kötök a Hitelezővel”. A Kúria megítélése szerint az a körülmény, hogy a szerződő felek aláírása nem az opciós és adásvételi szerződést követően található az okiraton, nem teszi azokat létre nem jötté vagy érvénytelenné, nem helytálló az a felperesi álláspont, hogy azok aláírás nélküliek lennének.

A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes - figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire, az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárás illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2015. május 19.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró